
УДК: 351.74

Валерій Васильович СОКУРЕНКО,

Ректор ХНУВС, генерал поліції третього рангу,

заслужений юрист України,

член-кореспондент Національної академії правових наук України,

доктор юридичних наук, професор

РОЛЬ ПОЛІЦІЇ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ГРОМАДСЬКОГО ПРАВОПОРЯДКУ

Розглянуто проблему забезпечення правопорядку поліцією, також її основні види діяльності. Наголошується, що діяльність поліції в першу чергу спрямована на захист прав і сво-

бод людини і громадянина, підтримання законності і правопорядку в державі.

Ключові слова: поліція, правопорядок, права і свобода, суспільство.

Забезпечення правопорядку - це процес гарантування безпечного середовища для усіх громадян в їх повсякденному житті, відповідно до правової базикаїни, головним чином шляхом попередження і запобігання правопорушень, а також шляхом прийняття відповідних заходів для припинення порушень закону.

Забезпечення правопорядку здійснюється в основному поліцією, яка відповідальна за попередження і виявлення злочинів та підтримання громадського порядку. Поліція є невід'ємною частиною ланцюга кримінального правосуддя, який пов'язує державну безпеку і забезпечення правосуддя.

Для людини правопорядок насамперед засіб захисту його прав, свобод і законних інтересів від протиправних дій інших осіб. Поліція є державним органом, що здійснює забезпечення правопорядку в суспільстві.

Сучасна поліцейська діяльність повинна опиратися на підхід, що заснований на правах людини, відповідно, поліція несе відповідальність за вжиття розумних і належних заходів, які дозволяють людям реалізувати свої права. Поліція не повинна неправомірно втручатися в процес здійснення прав і завжди повинна діяти неупереджено, поліція є найбільш видимим проявом державної влади. Її основним завданням є підтримання законності і громадського порядку, захист і повага до основоположних прав і свобод людини, запобігання злочинності та боротьба з нею, а також надання допомоги та послуг суспільству [1].

Діяльність правоохоронних органів в першу чергу спрямована на захист прав і свобод людини і громадянина, підтримання законності і правопорядку в державі. Основною відмінністю правоохоронних органів від інших державних органів є те, що правоохоронні інститути спеціально наділені державою повноваженнями здійснювати діяльність з охорони прав людини і громадянина від порушень відповідно до зазначеного закону порядку.

Однак в сучасному суспільстві домогтися суворого і неухильного дотримання і виконання всіма людьми, органами держави норм права досить складно.

Виникнення правопорушень негативно впливає на всю сферу соціальних відносин, в першу чергу на стан громадського порядку та громадської безпеки, створюючи загрозу основним об'єктам безпеки і різко ускладнюючи оперативну обстановку, що вимагає, в свою чергу, від поліції підвищеної мобілізації.

Забезпечення охорони правопорядку поліцією при виникненні різного роду правопорушень на високому професійному рівні дозволяє мінімізувати паніку, вчинення злочинів, своєчасно надати допомогу населенню і, в кінцевому рахунку, забезпечити проведення комплексу невідкладних заходів в повному обсязі.

У ряді випадків забезпечити правопорядок можливо тільки шляхом застосування державного примусу, як правило, більшість цих випадків перебуває в компетенції поліції. Як приклади можна привести залучення

до такого виду адміністративного покарання, як «попередження», або втручання поліції в чию-небудь діяльність з метою недопущення правопорушення.

Правопорядок відображає не тільки ступінь впорядкованості суспільних відносин, але і якість діяльності уповноважених в тій чи іншій сфері державних органів.

Серед основних напрямків діяльності поліції можна відзначити наступні: захист особистості, суспільства, держави від протиправних посягань; виявлення і розкриття злочинів; розшук осіб; попередження і припинення злочинів та адміністративних правопорушень; забезпечення правопорядку в громадських місцях; забезпечення безпеки дорожнього руху; охорона майна і об'єктів; контроль за дотриманням законодавства України; здійснення експертно-криміналістичної діяльності тощо.

Кожний з перелічених напрямів діяльності поліції є метою діяльності системи МВС, яка в свою чергу конкретизується завданнями, визначеними для цих підрозділів в контексті перелічених напрямів діяльності поліції.

Зміст основних напрямків діяльності поліції дозволяє зробити висновки про те, що законодавчо на поліцію покладено функції забезпечення правопорядку шляхом захисту прав і свобод людини і громадянина в межах своїх повноважень; організацію в межах своїх повноважень попередження, виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів, а також попередження і припинення адміністративних правопорушень; забезпечення безпеки дорожнього руху; забезпечення охорони громадського порядку.

З метою оперативного та адекватного реагування на виклики та загрози, які стоять перед Українським суспільством, в системі МВС заплановано створення єдиної Системи авіаційної безпеки населення.

Отримані в рамках контракту гелікоптери плануються використовувати в авіаційних підрозділах наступних органів: Державній службі з надзвичайних ситуацій, Державній прикордонній службі, Національній поліції та Національній гвардії.

Основні завдання вертолітних підрозділів МВС:

1. Аеромедична евакуація
2. Рятувальні операції
3. Підтримання громадського порядку
4. Антитерористичні та спеціальні операції
5. Охорона державного кордону й підтримання безпеки на дорогах [2].

Як ми бачимо, роль поліції в забезпеченні правопорядку не обмежується тільки підтриманням громадського правопорядку, діяльність поліції охоплює весь соціальний простір.

Список бібліографічних посилань

1. Права людини і забезпечення правопорядку під час публічних зібрань Керівництво Опубліковано Бюро з демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ (БДІПЛ) URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/d/8/375751.pdf> (дата звернення 16.03.2021)

2. Авіація МВС URL: <https://mvs.gov.ua/uk/ministry/aviaciya-mvs> (дата звернення 14.03.2021)

The problem of ensuring law and order by the police, as well as its main activities are considered. It is emphasized that the activities of the police are primarily aimed at protecting the rights and freedoms of man and citizen, maintaining law and order in the state.

Key words: police, law and order, rights and freedom, society.
